



Lag om ändring i lagen (2005:395) om arbetstid vid visst vägtransportarbete;

SFS 2012:229

Utkom från trycket
den 9 maj 2012

utfärdad den 26 april 2012.

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs² i fråga om lagen (2005:395) om arbetstid vid visst vägtransportarbete

dels att 1, 10, 12, 15, 17, 18, 20, 21, 22 och 25 §§ ska ha följande lydelse,
dels att det i lagen ska införas tre nya paragrafer, 1 a, 1 b och 26 a §§, av följande lydelse.

1 §³ Denna lag ska tillämpas på arbete som utförs av mobila arbetstagare som är anställda av företag etablerade i en medlemsstat och av förare som är egenföretagare under förutsättning att arbetstagaren eller egenföretagaren deltar i vägtransporter, vid vilka följande ska tillämpas:

– Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 561/2006 av den 15 mars 2006 om harmonisering av viss sociallagstiftning på vägtransportområdet och om ändring av rådets förordningar (EEG) nr 3821/85 och (EG) nr 2135/98 samt om upphävande av rådets förordning (EEG) nr 3820/85, eller

– Europeiska överenskommelsen om arbetsförhållanden för fordonsbesättningar vid internationella vägtransporter (AETR).

I fråga om förare finns bestämmelser om körtider samt om raster och viloperioder i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 561/2006 och AETR.

I arbetstidslagen (1982:673) finns bestämmelser om arbetstid vid arbete som inte omfattas av denna lag. Om arbetstagaren för samma arbetsgivare både utför arbete som omfattas av denna lag och arbete som omfattas av arbetstidslagen, ska arbetstiden läggas samman vid tillämpning av denna lag.

¹ Prop. 2011/12:69, bet. 2011/12:TU11, rskr. 2011/12:196.

² Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/15/EG av den 11 mars 2002 om arbetstidens förläggning för personer som utför mobilt arbete avseende vägtransporter (EGT L 80, 23.3.2002, s. 35, Celex 32002L0015).

³ Senaste lydelse 2007:92.

1 a § Med mobil arbetstagare avses i denna lag varje arbetstagare som ingår i den del av personalstyrkan som förflyttar sig och som är anställd av ett företag som utför person- eller varutransporter på väg för andras eller egen räkning.

1 b § Med förare som är egenföretagare avses i denna lag en person vars huvudsakliga yrkesverksamhet består i att utföra person- eller varutransporter på väg mot ersättning, i enlighet med ett sådant gemenskaps-tillstånd som regleras i förordning (EG) nr 1072/2009 eller förordning (EG) nr 1073/2009 eller ett yrkestrafiktillstånd enligt yrkestrafiklagen (2012:210), och

- a) som har rätt att arbeta för egen räkning och inte utför arbete för en arbetsgivares räkning,
- b) är fri att organisera den aktuella verksamheten,
- c) vars inkomster är direkt beroende av den förtjänst som görs, och
- d) är fri att, självständigt eller i samarbete mellan egenföretagare, ha affärsförbindelser med flera kunder.

För den förare som inte uppfyller samtliga dessa kriterier ska samma skyldigheter och rättigheter gälla som för mobila arbetstagare enligt denna lag.

Med arbetstid avses, när det gäller egenföretagare, inte tid som används för allmänt administrativt arbete som inte direkt hänger samman med transporten i fråga.

10 § Med sammanlagd arbetstid avses summan av de timmar under vilka en arbetstagare har utfört arbete som denna lag är tillämplig på, oavsett om arbetet har utförts för en eller flera arbetsgivare. Detsamma gäller för egenföretagare oavsett om arbetet utförts för en eller flera kunder.

Om en person utfört vägtransportarbete i egenskap av såväl arbetstagare som egenföretagare utgör summan av arbetstiderna den sammanlagda arbetstiden.

12 §⁴ En arbetstagares sammanlagda arbetstid får uppgå till högst 48 timmar per vecka i genomsnitt under en beräkningsperiod om högst fyra månader. Detsamma ska gälla för egenföretagare.

Den sammanlagda arbetstiden får dock inte under någon vecka överstiga 60 timmar, med undantag för de fall som avses i artikel 8.6 a i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 561/2006 och artikel 8.6 b i AETR.

Vid beräkningen av den sammanlagda arbetstiden ska till den läggas sådana perioder av väntan när arbetstagaren eller egenföretagaren inte fritt kan disponera över sin tid utan måste befinna sig på sitt arbetsställe beredd att utföra arbete. Sådan tid när arbetstagaren eller egenföretagaren skulle ha arbetat men i stället varit frånvarande på grund av semesterledighet eller sjukdom ska likställas med fullgjord arbetstid.

15 §⁵ Om det ingår nattarbete i en 24-timmarsperiod som påbörjas efter sådan avslutad vila som avses i artikel 8 eller 9 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 561/2006, artikel 8 i AETR eller 13 eller 14 § arbetstidslagen (1982:673), får arbetstiden under den perioden inte överstiga tio timmar.

Vid tillämpningen av bestämmelserna i första stycket ska i arbetstiden inräknas sådana perioder av väntan när arbetstagaren eller egenföretagaren inte fritt kan disponera över sin tid utan måste befinna sig på sitt arbetsställe beredd att utföra arbete.

Undantag från begränsningen av arbetstiden vid nattarbete i första stycket får göras tillfälligtvis, om det föranleds av något särskilt förhållande som inte hade kunnat förutses av arbetsgivaren eller egenföretagaren.

17 §⁶ För de lärlingar och praktikanter som är mobila arbetstagare enligt 1 a § gäller de viloperioder som anges i artikel 8 och 9 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 561/2006. Om bestämmelser i arbetsmiljölagen (1977:1160) eller arbetstidslagen (1982:673) eller föreskrifter meddelade med stöd av någon av dessa lagar ger ett för den enskilde förmånligare skydd ska dock dessa bestämmelser tillämpas.

18 §⁷ Arbete får aldrig utföras längre tid än sex timmar i följd utan rast. Rasten ska uppgå till minst 30 minuter, om arbetstiden omfattar mellan sex och nio timmar. Om arbetstiden överstiger nio timmar, ska rasten uppgå till minst 45 minuter. Rasten får delas upp på flera perioder om minst 15 minuter vardera.

Raster under sådan körtid som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 561/2006 och AETR ska förläggas i enlighet med förordningen eller överenskommelsen och räknas som rast även enligt denna lag.

Rast som tas under perioder av väntan, när arbetstagaren eller egenföretagaren inte fritt kan disponera över sin tid utan måste befinna sig på sitt arbetsställe beredd att utföra arbete, räknas även som arbetstid.

20 § Arbetsgivare och egenföretagare ska registrera all arbetstid som omfattas av denna lag. Registren ska bevaras hos arbetsgivaren eller egenföretagaren i minst två år efter den tidsperiod som arbetet omfattar.

Arbetsgivaren ska på begäran av arbetstagaren lämna denne en kopia av den registrerade arbetstiden. Även fackliga organisationer som företräder arbetstagare på arbetsstället har rätt att på begäran få en sådan kopia.

21 §⁸ Om kollektivavtal som avses i 2 § inte träffas eller om det är fråga om en egenföretagare, får Transportstyrelsen medge sådana undantag (dispens) som avses i den bestämmelsen, förutsatt att det finns särskilda skäl.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om sådana undantag som avses i 2 § i fråga om sammanlagd arbetstid och nattarbete för egenföretagare.

⁵ Senaste lydelse 2007:92.

⁶ Senaste lydelse 2007:92.

⁷ Senaste lydelse 2007:92.

⁸ Senaste lydelse 2010:1570.

SFS 2012:229

Ytterligare övertid eller mertid, utöver allmän övertid respektive allmän mertid, får medges med högst 150 timmar under ett kalenderår.

22 §⁹ Transportstyrelsen ska se till att lagen följs och har rätt att av arbetsgivaren och egenföretagaren på begäran få de upplysningar och handlingar som behövs för tillsynen.

För att kunna utöva tillsynen har Transportstyrelsen rätt att få tillträde till arbetsställena.

25 § Till böter eller fängelse i högst ett år döms den arbetsgivare eller den egenföretagare som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot ett föreläggande eller ett förbud som har meddelats med stöd av 24 §. Detta gäller dock inte om föreläggandet eller förbudet har förenats med vite.

26 a § Till böter döms den som är egenföretagare och som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1. förlägger arbetet så att
 - a) arbetstiden överstigit vad som är tillåtet enligt bestämmelserna i denna lag,
 - b) raster inte kunnat tas enligt vad som föreskrivs i 18 § första stycket,
2. inte uppfyller sina skyldigheter enligt 20 § första stycket, eller
3. lämnar oriktiga uppgifter om förhållanden av vikt, när Transportstyrelsen har begärt upplysningar eller handlingar enligt 22 § första stycket.

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2012.

På regeringens vägnar

HILLEVI ENGSTRÖM

Lennart Renbjer
(Näringsdepartementet)